

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Szerkesztői szállás:

belső-szénutca 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr, 2-ször 6 kr, 3-ször 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bályegdíj.
Hirdetéseket felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglérnél (Wollzeile 9. sz.).
Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsasse Nr. 60.)
Nyilvántartási oszlopok sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez csimzandók.
Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál készíttetik.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, u. m. kecsütörtökön és szombaton reggel.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Eredeti távsürgöny.

Feladatott Pesten sept. 18-kán d. u. 7 ó. 15 p.
Érkezett Kolozsvárra sept. 18-kán d. u. 9 ó. 30 p.

Az állandó pénzügyi bizottmány az adóindemnity meghosszabbítását javaslandja. A miniszterelnök be-
tegeskedése miatt csak néhány nap mulva érkezik Buda-Pestre. A cseh püspökök tagadják a Lajthán tül házassági intercoffessionalis törvény legalitását a clerus irányában.

Menjünk a selmeczi bányászati akadémiára!

(+) Korunk realis iránya, a hazánk áldásdús földében mivelő kezekre váró tömérdek kincs, s a más pályákon mind szűkebbre szoruló tér szükségessé tesz; hogy minél több magyar ifju képezze ki magát a realis tudományokban, s ezek között a bányászatban.

Számtalan előny kínálkozik e pályán, mert a bányász-akadémián való kiképzetés annyira szorosan technikai, hogy egy a bányászakadémiát sikeresen végzett egyének a legkevesebb megeröltetésbe sem kerül, magát a bányászati és kohászati szakmán kívül bármely más eröműi vagy vegytani gyárnál, földmérésnél, vasúti mérnökségnél, vízi és száraz építkezéseknél stb. alkalmaztatni.

De eltekintve ez előnytől már maga a magyar állami bányászat jelenleg igen nagy hiányt szenved fiatal képzett bányászokban. Például az idén szüksége lett volna pénzügy-miniszteriumunknak legalább 18-24 magyarul tudó végzett fiatal bányásznövendékre és a selmeczi akadémián ez idén végzették közül nem talált négyenél többet, kik az államszolgálatba való fölvételre alkalmasnak mutatkoztak, mivel az egészben 17 végzett közül a többi magyarul nem tudó lajthántüli volt.

Lehetlen el nem ismerni továbbá: hogy magyar hazánk ifjainak, valamint miniszteriumunk többi technikai ágainál, ugy a magyar állami bányászatnál is még sokáig igen szép kilátás leand a gyors előhaladásra.

Lásuk tovább még rendes körülmények között is a számtani arányt.

A lefolyt absolut kormányzás alatti években a selmeczi bányászakadémiára nem jött évenként 4—10 magyar növendéknél több, melynek valódi oka részint az akkori állami hivatalviselés gyűlölt voltában, részint a magyar ifjak jelentékeny hátraszorítása által előidézett rossz kilátásban rejlett, mégis 1850-től 1866-ig, tehát még mindig a német kormány alatt, minden sikeresen végzett magyar bányásznövendék fölvételhetett az államszolgálatba.

A kiképzett magyar bányászok tetemes hiányánál fogva kénytelen pénzügyminiszteriumunk még jelenleg is anny magyarul nem tudó, nagybárra lajthántüli bányatisztet megtartani, ha csak őket állami vagyonunk és jövedelmeink jelen ténny kárával azonnal mellőzni nem akarja, hogy legkevesbé sem hámulhatni azon: ha bányászati osztályánál a magyarul nem értő vagy fogalmazni nem tudó egyének miatt ügyfolyamának kétharmad része még most is német.

Hazánkban öt kir. bányászigazgatóság-al birunk, (mindenik 30—60 szakképzett bányászból álló tiszti személyzettel); van 6—7 kir. bányakapitányság (egyenként 3—8 jogilag és bányászatiilag képzett egyénből álló létszámmal). Birunk tehát kilátásokkal, melyek magokban oly mérvűek, hogy a bányakadémiát eddig látogatott magyar ifjak száma, kik az állami szolgálatra szánának magukat, megháromszorosodhatik, sőt négyeszeresedhetik.

Vegyük továbbá tekintetbe azt, hogy magyar hazánk nem megvetendő magán bányáiparral is bir, mely a közlekedési utak, vaspályák jelenlegi gyorsabb szaporodásával oly hatalmas fejlődésnek fog indulni, hogy a szakképzett bányászokbani szükség bizonyára még élesebben lesz érezhető egyetemes bányá-

iparunknál, mint jelenleg az állami bányászatnál nyilvánul.

Desőt, ha meggondoljuk: hogy legkevesebb magán bányabirtokosunk egyszersmind szakképzett bányász, átlátandjuk: hogy magán bányáiparunk pangásának nem jelentéktelen része e körülménynek tulajdonítható.

Ha fontolóra vesszük végül, hogy a Mária Terézia korából a selmeczi bányakadémián fenmaradt dús ösztöndíjas intézmény a bányászati kiképzés előmozdítására most is fennáll 36: 210 forintos állami ösztöndíj képében, melyek közül 30 olyan, hogy élvezete semmi jövőndöbeli lekötelezettséggel nincs összekötve; és hogy miniszteriumunk a legéberebb hazafui módon igyekszik a magyar bányakadémiát oly jeles tanári erőkkel ellátni, miképp az a versenyt a hasonló külföldi tanintézetekkel bátran megállhassa; éppen nem ok nélkül intézzük figyelemzetésünket hazánk felreált vagy felgymsnasiumot végzett ifjaihoz: méltassák komolyabb figyelemre a technikai kiképzést s abban különösen a bányászatit, méltassák figyelemre mindinkább fejlődő egyetlen magyar bányakadémiánkat Selmeczbányán, s nem lesznek kénytelenek a jelenleg annyira túlterhelt jogi pályán silányan jutalmazó kísérleteket tenni jövőjük megalapítására.

Biztosíthatjuk, hogy hazánk annyira szükséges anyagi emelkedésének előmozdításában jelentékeny szerep jutand minden lelkesen érző ifjunak, mert ha mély hazafui megilletődéssel emlékezünk a honvédekről, kik a megvélő hazát s annak veszélyben forgott alkotmányát önfeláldozással védtek, ugy a bányászokat, kik hazánk anyagi jólétének nemcsak jelen megtartásán, hanem jövőndöre való nagyraemelésén munkálódnak, méltán sorozhatjuk azon honvédek közé, kiknél a csatatér mindig nyitva áll, s kik nem egyes hadjáratok alatt, hanem egész életben át a hon javáért, boldogságáért küzdenek.

Ezekután alkalmat veszek magamnak még pár megjegyzésre. Azok, kik bizva tehetségükben és jógyekezetükben a 210 frtos ösztöndíj elnyerésének reményében mennek Selmeczbányára, gondoskodjanak még némi pénzsegélyről hazul is, mert egy szerényen élő bányásznövendék számára sem elégséges azon 210 frt, miután átlagos számítás szerint élete fentartására és szükséges tanulmányi segédesszükségeinek megszerzésére 300—500 frtra évenként szüksége van. Lásuk el magokat továbbá a hiányzóval szűlő háztól, mert Selmeczbánya kisvárosi voltánál fogva alig számíthat néhány bányásznövendék arra, hogy mellék foglalkozás pl: tanítás által némi jövedelmi forrásra szert teheszen.

A mit a selmeczi bányakadémiáról mondtam, ugyanaz áll a már teljesen megalakult erdőszeti akadémiára nézve is. Állami és magán erdőszetünk terén a szakképzett egyénekbeni szükség majdnem éppen oly nagy, mint hazai bányáiparunknál. Mostani előhaladásunkban az erdőszeti szak is inkább technikai pálya, — nem hagyhatom éppen ez okon érintetlenül még azt, hogy minden felgymsnasiumot végzett fiatal, kinek a matematikai tanulmányok iránt bármilyen előszeretete van, bizton remélheti, hogy akár a bányász, akár az erdősziakadémiát legjobb sikerrel végezheti. A felreál tanodát végzett fiatalok előtt már előismereteik által meg van könnyítve az út a biztos előhaladásra a bányász- vagy erdősziakadémiái tanulmányok szép jövővel kecsegtető pályáján.

Menjünk tehát minél előbb és minél többek Selmeczbányára!

Pest, september 14. 1868. *)

(y z n.) Még csak 24 óra és a bir-s esemény-apályból a dagályba léptünk.

Mindenestre kedvező dolog nemcsak a mindentől értesülési vágó közönségre, hanem reánk laptudósítókra nézve is, kik szintén csak akkor közölhetünk egyetmást, ha valami valósággal megtörtént.

De biz az utóbbi hó leforgása alatt alig adta magát elő — főleg a politikában — nevezetes dolog, kacsavadások pedig nem vagyunk, hogy alap-

*) A posta lapunk bezárta után érkezvén, mult számunkból kimaradt, de azért érdekéből mitsem veszített. Szerk.

talán birnek szárnyrabocsátásával ütlesstik fel olvasóinkat.

No majd másként lesz ezentul.

Holnapután véget ér az országgyűlés, s ezzel együtt, ugy szólván, az események szünetelése is, — lesz miből válogatni, mit távirni és jelenteni. Legalább hiszszük.

A képviselők — kik közül legalább 9/10 rész menekült az egy havi vacatio alatt a fővárosból — annyira jól érzik ugyan magokat családait, gazdaságaik körében, vagy a különböző fűrdőhelyeken — hová a tikkasztó munka után üdülést szerezni mentek — hogy nem igen látszanak sietni a színhelyre, Budapestre; hanem azért a képviselőház üsz elnöke holnapután megtartja az első ülést, mert ez annak idején így volt kimondva.

Meglehet, miképp a ház, a hiányzó tagoknál fogva egy-két nap nem lesz határozatképes, no de megtörtént ez már akár bányászor, csak hogy nem vették észre, pedig ha senki sem tesz észrevételt a határozat-képtelenség ellen, akkor szépen ignorálják azt és határoz a ház.

Igy van ez más parlamentekben, — így van ez nálunk is.

Azonban ki tudja: vajjon a szélsőbali hazafiak politikájára nézve nem lesz-e szükség ez úttal a határozatképtelenséget constataálni, mert hiszen az idei ujjoncozásról szóló s a legmagas szentesítést megnyert törvény fog mindenekelőtt kihirdettni, és pedig az szálla am azon urak szemében, a kik szép phrasissokat dörognék el szokás szerint a haza biztonságáról, megmentéséről, hanem azt hiszik, hogy e czélt az országgyűlési teremben elmondott bombastikus dictiókkal lehet elérni, nem pedig utóvégre is hadsereggel.

Lehet — ámbár hiszszük örömet, — miképp a szélsőbalt ez alkalommal a balközép azon töredéke is támogatni fogja, a mely egy pár megyében belekapaszkodott az ujjoncozásai előkészületek megtételére vonatkozó miniszteri rendeletbe, — de annak rende szerint, országgyűlésileg publikálva nincs.

Valami nagy szerencsétlenség mindamellott még ezen opponálás dacára sem fog történni, legfőlebb egy nappal később határozandja el a képviselőház, hogy a kihirdetett törvény a főrendekhez áttétetik, — mert ez ügyben egyéb határozni valója — természetesen — ugy sem lesz.

Az országgyűlés legelső teendői között foglal majd helyet az annyiszor procrastinált idei budget tárgyalása, mit már csak azért sem lehet továbbra elnapolni, mert nemcsak az indemnyti jár le folyó hó végével, hanem körülbelül maga a most folyó esztendő is.

Mihelyt az idei budget tárgyalva lesz, legott szőnyegre kerül a jövő 1869. évi, melynek megvitatása már csak azért is, mert nem oly sürgős, valószínűleg hosszabb időt veend igénybe.

Mind a Deák-párt, mind a baloldal holnap estére tűzte ki az első conferentiát, a mely azonban inkább csak mintegy probatika lesz arra nézve: berukkoltak-e teljes számmal a képviselők, tehát megkezdhető-e a harcz? az igazi munka majd csak néhány nap mulva veszi kezdetét.

Deák Ferencz mára váratik.

Az ország primása vasárnap érkezik le székhelyéről Esztergamból, és mihelyt az országgyűlési teendők megengedik, azonnal megnyitja a katholicus autonómiával foglalkozandó üléseket, melyekre világiak, közöttük Deák is — hivatalosak, s a melyeket olvasóink érdekében kiváló figyelemmel fogunk kísérni.

Pest, september 16.

(y z n.) Országgyűlésünk — miként tegnapi előtti levelemben jelzém — ma délelőtti 11 órakor folytatólag csakugyan megnyitott, és pedig a képviselőház közszertetben álló első elnöke, Szentiványi Károly, által, kinek a folytonos munkában megrongált egészsége, az öt héti pihe-
nés következtében mindnyájunk örömeire ismét helyreállt.

A képviselők nagyobb számmal voltak jelen, semmint ezt az ülésszak első napján — az eddigi tapasztalások szerint — várni lehetett, a mi csak örvendetes körülmény, mert fényes tanubizonyosságot tesz azon lelkiismeretesség mellett, melylyel a nép választottai, köteleességeik teljesítésében eljárni igyekeznek.

A rövid, de meleg elnöki megnyitó beszéd után mindenekelőtt az idei szentesített ujjoncozási törvények hirdettettek ki és rendel-

tettek hasonló kihirdetés végett a főrendekhez áttétetni.

Most tehát már megnyugodhatnak azok, a kik — ámbár e törvények véghezment szentesítése köztdomásu dolog volt, — az ujjoncozásai előkészületekre vonatkozó miniszteri rendelet teljesítésétől azért vonakodtak néhány megyében, mert a törvény annak rende szerint még nem hirdettetett ki.

Hiszen e scrupulositás nagyon szép, sőt dicséretes, de meglássuk: vajjon az illető urak éppen ily scrupulosusak lesznek-e egy — mindjárt alább említendő oly törvényjavaslatnak — szentesítése után — végrehajításban, a mely őket talán közelebből is érdekli, és így rájuk nézve szintén föltűtte kedvező.

A mai ülés rövid volt, de nagyon fontos, és az utolsó pozsonyi országgyűlés azon ülésének folytatása gyanánt tekinthető méltán, a mely a jobbgyság bilincseit széttrvén, a földet felszabadította, a földbirtokosok jogos igényeinek kielégítését a nemzet becsületének védpaisza alá helyezvén.

Deák Ferencz ugyanis a mai ülésben emelt szót a szőlődézmá, a bányajog, a tized és kilenczed tárgyában, interpellálván a miniszteriumot: szándékozik-e különösen a szőlődézmá eltörlésére vonatkozólag még ezen ülésszak alatt törvényjavaslatot előterjesztetni, és kijelentvén: miképp a szőlődézmá eltörlését már a folyó évre kimondani igen szükségesnek tartja.

A most hozandó törvény megállapíthatná — indítványozó szerint — hogy a szőlődézmá már 1868-ra megszűnjék; továbbá az elveket is, melyek szerint a földbirtokos az állam, az állam pedig a szőlőtulajdonosok által: hosszabb idő, például 20 év alatt kártalanítandó lesz. A kártalanításra vonatkozó részletes szabályok a télen majd kidolgozathatnak és életbeléptethetnek, de a szőlődézmának már a folyó évre leandó megszüntetése haladék nélkül mondassék ki.

A nagy hazafi, előzetes esetre való hivatkozással támogatta indítványát, t. i. az urbéri tartozások megszüntetésével, a mely a pozsonyi országgyűlésen kimondott ugyan, de a részletek kidolgozása a jövő törvényhozásnak tartatott fenn.

Deák indítványát, — a mely az általa okozott általános meglepetés után itélve mindenesetre váratlanul, habár bizonyára a kormány tudtával tétetett is, — rendkívüli lelkesedéssel fogadta a képviselőház, és e lelkesedés tetőpontjára hágott, midőn b. Eötvös József közoktatási miniszter a kormány nevében kijelenté, hogy az indítványozó által említett praestatiók eltörlésére vonatkozó törvényjavaslatok már készek, de tárgyalalmaz miatt nem terjesztethettek eddig elő, azonban a bordézmára vonatkozó rész azonnal benyújthatatik, s a képviselőház haladék nélkül fog föltűtte határozhatni.

Az interpellatio irásban adatott át a miniszteriumnak, a mely bizonyára sietni fog, s az érintett törvényjavaslatot valószínűleg már a jövő hét elején előterjesztendi.

A szabad föld elutasíthatlan postulatuma a politikai szabadságnak, és midőn az országgyűlési többség — melyet annyira szeretnek bizonyos oldalról gyanúsítani — szétőri a békó maradványait, s felszabadítja az eddig még mindig dézmá alatt állt földet, bizonyára közelismeréssel fog találkozni az egész országban, sőt halát keltend magá iránt.

Kolozsmegye bizottmányi gyűlése.

Kolozsmegye tegnapi délelőtti rendkívüli gyűlést tartott. Főtárgyát az ujjoncozás ügyébeni intézkedés képezte.

Főispán ő mltga a gyűlést az összehívás okának kijelentésével nyitotta meg, tudatván, hogy jelen gyűlés a folyó év martiusában összeült bizottmány azon határozata következtében, hogy a tiztség az ujjoncozállítás kérdésében bizottmányi határozat nélkül nem intézkedhetik, elküldhetlen volt.

Erre olvastatott három, az ujjoncozás tárgyában kelt leirat, melyek egyike szerint Erdélyből 6,223 ujjoncoz kívántatik, s melyben a sorozás ideje október 12-től november 14-ig s illetoleg 21-ig tülzetik ki.

Miután azon törvényezikk, melyen a leiratok alapulnak, már ő Felsége által szentesített s az országgyűlésen mint kötelező törvény e hó 16-kán kihirdettetett, határozatot, hogy a tiztség az ujjoncozasi intézkedéseket haladéktalanul foganatosítsa.

Olvastatott továbbá egy pénzügyminiszteri leirat, miszerint a jövedelemadó kivétel ellen intézett föllebbezések eldöntésére minden pénzügyi igaz-

gatóság székhelyén felszólamlási bizottság alakítandó, melynek foganatosítására minden törvényhatóság két küldöttet választ, kik aztán keblökből fognak 2 rendes és 2 póttagot választani. E leirat következtében a megye részéről megválasztottak id. Hintz György és Szabó Lajos.

Végre az ipar- és kereskedelmi miniszterium egy felszólítása folytán a statisztikai tanfolyamra a megye kebeléből következő, Pesten tanuló ifjak ajánlottak: Rácz Sándor, Hóry Béla, Hegedűs Sándor, Szigeti Kálmán, Hiri Károly és Szimjonás János.

Ezzel a jegyzőkönyv hitelesítettén, főispán úr a gyűlést bezártnak nyilvánítja.

A szász nemzeti egyetem megnyitása.

Folyó hó 15-én tartotta az egyetem első ülését, számos hallgató jelenlétében.

A megjelent 22 követ közül 9 a közlebbi gyűlésben is résztvevő.

A comes megnyitójában a gyűlés célját illetőleg, kineveztetésekor tett nyilatkozatára s összehívó körlevélre hivatkozott, mire így folytatta:

Az 1861-beli egyetem 1848-at nagy borderejű következményeivel együttignorálta, s basisul 1847-et és az 1860-iki diplomát s 61-iki februári pátent választá, Ma már nem tagadhatja senki jogosan, hogy az 1848-diki törvények a régi erdélyi államjogot hatályon kívül helyezték.

Bámulatát fejezi ki éppen ezért, hogy a követek küldöktől oly utasítást kaptak, melynek értelmében a törvények ellen, törvénytelen uton kellene tiltakozniok.

Az 1848-i törvények elleni harez — mondja odább — már be van fejezve. Ő Felsége királyi esküjével erősítette meg azokat, s ma már nem lehet e törvényeket ignorálni. Ez tény, s ezzel Erdélynek Magyarországgal unioja is ki van mondva, és e törvények biztosítják eléggé a szászok jogait is, mennyiben azok a teljes jogegyenlőség eszméjével összeütközésben nincsenek.

Biztosítja a gyűlést, hogy a kormánynak nincs szándékában a szász nemzet jogait csorbítani, vagy bármint alkotmányellenes uton változtatni, melyre elég kezeséget nyújt a jelen gyűlés összehívása is. A kormány — ugymond — respectálja azt a mi törvény és a mi jogi s ha nem tenné, mint a nemzet hű fia, maga is órást jelentene. — Figyelmezteti a követeket előre, hogy mindezeket jól megfontolva, a mindenároni oppositiotól s az államtörvényhozái jogának megrövidítésétől, mint ugy is haszontalan, sőt káros eljárástól óvakodjanak.

Beszédét azon kijelentéssel zárja be, hogy a nép az egyetemtől hasznos eredményt vár.

Ez alkotmányos szellemű beszédre a képviselők nevében Theil segésvári követ felelt, kinyilatkoztatván, hogy főtörkvésük a magyar nemzet, azon nemzettel, mely egykor, mint vendégeket testvérileg fogadta, nekik helyet adott s jogaitak

biztosította, egyetértésben élni, s azzal egy uton haladni.

Reméli, hogy nemsokára gyakorolhatják comesválasztási jogukat, s a jelen helyzetet csak átmenetinek tekintik.

Ők — ugymond — engedelmes alattvalók kívánnak lenni, s respectálják az alkotmányos kormányt, hanem, éppen azért, mert alkotmányos, úgy véli, meg kell hallgatnia a szabad szót is.

Megnyugosznak a comes biztatásaiban, s igéri a szász nemzet segéd kezét minden olyan téren, hol nem a jog megosonkítása céloztatik.

Elhangozván a szónoklatok, kineveztetett az igazoló-bizottmány; tagjai lettek: b. Bedeus, Dobo és Hish.

Közelebbi ülés sept. 19-én (ma).

Lapszemle.

Az „Esti Lap”-ban, e czim alatt: „Erdély-ből” következő cikket olvassuk a tordamegyei állapotokat illetőleg:

„Engedje meg, hogy lapjának egy kis részét én is igénybe vehessem, mert valóban lehetetlen tovább hallgatnom, oly szembeütközés a politikai pumbug, a mit itt az erdélyi részekben „méltóság” Tisza László úr folytat. Ő ugyanis meglevén ijedve a miatt, hogy Tordavármegye higgadt közönsége többé meg nem fogja őt választani, s így nem lesz többé alkalma phrasaisait és komikus sentimentálisait fitogtatni, elhatározta, hogy az erdélyi részekben is megteremti azt a megfoghatatlan, lehetetlen, zavaros, langyos vizitű pártot, melynek neve Pesten „balközép.” E célból megszerezte magának legelőször is K. Papp Miklóst, s rá vette (miként, azt nem tudom), hogy egy Tisza László szellemű lapot szerkeszteszen. A Tisza László-Papp Miklós-féle consortium Zöld Ferenchez is társul fogadva, rendezték másodsor azon nevezetes választási jeleneteket Kossuth, Gyulai, Vetter és Nagy Péter körül, melyekről Kolozsvár oly híressé vált, s hol a méltóságos uraktól két lépés távolságra a legféltetlenebb demagogiát, úrgyűlöletet és communismust hirdették.

Kolozsvár komoly szelleme azonban pillanatnyi dermedtségéből fölébredvén, a consortium teljesen megbukott és Tisza László úr az üzletet Tordamegyébe és Torda városába tette át. És ott éppen akkor rendezte legutóbbi előadását, midőn mi a hitszabadság és vallásos egyenlőség nagy-szerű eszméjének méltóságát teljes ünneppé tltük. Soha sem hittük volna, hogy Tisza László úr oly kevéssé becsülje polgártársait, miképp ne legyenek képesek belátni a két gyűlés közt azt az óriási különbséget, melynek megtestesülése homeri kacajra ünnepe, ott néhány malecontentusnak sületlen machinatioja; itt egy lelkesedésben felmagasztosult kitűnő egyházi szónok, ott egy affectat gravitás-ban furdokló phrasist-kovács; itt egy világra szóló s a végdiadalt és dicső győzelmeiket biztosító tö-

rekvés; ott a képviselő-választásokig leszálló intrigálás, melynek győzelme kétes, veresége gúnytárggyá teszi a résztvevőket!?! Én megvallom, egész életemben szomorúsággal tekintettem Tisza László úr politikai erőküldéseit és szereplési vágyát, de ezt a baloldal teremtséi actióját a legnagyobb működésnek tartom és sokkal szerencsétlenebbnek, mint Madarász József kérvényezési hadjáratait.

Gondoljunk meg kérem, hogy Erdélyben 500 ezer magyar van; van továbbá 1,500,000 román és 300,000 szász *) meg vegyes nép! Vajjon ha a sok felől izgatott és a Romániával kaczerkódó román nép és a még mindig reactionarius szászok csupán a jelen dualismusi rendszer megbuktatása kedvéért mind csatlakozni fognak Tisza László úr éretlen programjához és tordai magyarjaihoz: avagy kezeskedhetnek-e ezek az urak a rendről, a vagyon- és személybátorságról?

Vajjon, ha Naszód és Fogarasvidékek, Alsó-Fejér és Hunyad kezdik szépen, mint Tisza László úr, folytatják, mint Hevesmegye és tovább, mint a hirhedett pronunciamentosok: meg tudja-e mondani a tordamegyei új baloldal, hogy itt az erdélyi részekben hol fognak végződni a dolgok?

Tisza László úrnak tordamegyei baloldali programját, (mely izetlenebb a Rákóczi János népdali politizálásánál) eleinte házról házra hordozták Kolozs-, Doboka- és Tordamegyékben, „nekünk” csak fölve mutogatta egy egy kétes párti hazafi; végre a májusban készült habares júliushó folytán a „Magyar Polgár” téreín ömlött szét, úgy hiszem, hogy a „Hon” és „Hazánk” után közölték, de egy árva reflexióra se méltatta senki, s most, hogy láttam kontarkodásuk új eredményét, jónak tartam kimutatni annak lehető következményeit.

A vasárnapi „Magyar Polgár” e tárgyról két vezércikket hoz, melyeknek egyike is teljesen elég lett volna annak bebizonyítására, hogy Tisza László úr felette veszedelmes játékot űz. Az első cikk azt magyarázza, miként ő csak azon daczból szil-letnek, hogy a kormány még eddig semmit se tett Erdélyért!?

A második cikk pedig esküszik, hogy ő csak is azt akarják, a mit a Deák-párt; milyen kedvesek! Pedig még van egy csejűk a mit elérni óhajtanak, és ez Tisza László úr megválasztása. Ugyan tisztelt uram, hiszen a mily úton talált Deák-párti embert, a ki kegyed számára lapot szerkeszteszen, azon az úton találhat vagy egy árva kerületet is, mely megválaszsa; mondjon le tehát erről az agitatori ominosus szerepről, mert méltóságát teljes alakjához átkozott rosszul áll — az ország nyugalma, a szegény erdélyi Magyarországnak s a már egyszer oly borzasztóan lakott régi nemesség emelkedése nevében kerem ont ne ioytassa szerencsétlen agitatioit, mert az egész baloldali mozgalomért s annak minden eredményéért, a mi eddigél Erdélyben történt és történni fog, a

*) Ugy tudjuk, hogy jelenleg Erdélyben 800 ezer magyar, 1 millió román és 190 ezer szász van.

halomba rakják, körülük vendégeskednek s azután egy közös sirba újra eltemetik, egymást békességes egyetértésre intve. A Marianni szigeteken az anyák meghalt gyermekeik haját levágják megtartás végett s több éven át egy szál zsinort hordanak nyakukon, melyre minden éjjel egy-egy új bogot vetnek. Ugyancsak ott s még más népeknél is szokásban van a halottak mellé síró asszonyokat fogadni; éjelenként keservesen zokog az egész halotti népség, míg nappal vigad s dorbózol. Közbe fennhangon magasztalják a meghalt érdemeit, erejét, szépségét. A besuának, Dél-Afrikában a hotten-totok szomszédságában, minden nyolczadnap saját-ságos szertartások mellett fejér leplekbe takart eledeleket visznek halottjaiknak. Az aranyparti négerek minden 12-ik évben megújítják a gyász-ünnepeket s főleg az özvegyek gyászba öltözve éppen úgy keseregnek, mint özvegyeségük első napján. Az esteknél szokásban van, hogy az özvegy férje koporsójára tít és fonatot tesz, nehogy rongyosan érkezze a másvilágba; a letteknél pedig a köznép a sirba pénzt tesz, nehogy halottja a másvilágba szükségét lásson. Hasonló gyakorlat divik a chinaiaknál is, kik között a gazdagabb halottjaik szájait tömik tele arany és ezüst pénzekkel. Sok miveletlen nép halottjai iránti kegyeletét áldozatok által is tanúsítja; p. o. az északiak temetés után megáldozzák azt a tarandot, mely a halottat sirjához vitte s azután vigadnak, jelölül annak, hogy halottjuk a földi bajoktól megszabadult. Az afrikai lakók ellenkezőleg keservőknek adnak saját-ságos a gyakran nevelés-ges kifejezést. Némely helyt például halottjaikat fölállítják talpra, hogy papjaik ilyen forma kérdéseket intézzenek hozzájuk: „Miért hagytál el minket? Ki bántott téged? Nem volt-e elég pénz? Nem voltak-e elég szép feleségeid?” s több efféleket.

A congonegerek mihelyt güdörbe vetették halottjukat, vakolatot öntnek rá s ekkor a jelenlevők lábaikkal megtapossák, nehogy a lélek elköltözzék belőle. Az arrakonaiak a temetés alkalmával rézdarabokkal lármát ütnek, nehogy egy fekete macska átszökje a hullát, mert akkor az elszállt lélek arra lenne kárhoztatva, hogy szüntelenül a földön bolyongjon s ne részesüljön abban a boldogságban, mely rá vár. Ugyancsak azon a vi-

felelősség egyes egyedül őnt terheli. Bocásson meg az olvasó hosszadalmasságomért, de a tárgy fenyegető volta nem engedte, hogy hallgassak.”

A közmunka- és közlek. miniszterium

a magyar vasúti tisztviselők jelvényeit s a szolgálak egyenruháját illetőleg a következő utasítást adta ki:

A vasúti hivatalnokok egyenruhát nem viselnek. Szolgálati alkalmával szolgálati jelű az az állomásfőnöktől kezdve lefelé, minden vasúti állomási hivatalnok, ki a közönséggel szolgálati érintkezésbe jő, sőtétékk posztóból készült siphát visel. A siphka alsó szélén 1½ hüvelyknyi szélességű ezüst paszomány van, egy ezüst és narancssárga színű selyemből font zsinor fölött, mely zsinor vége a siphka hátulsó részén vitézkötésképp alkalmaztatik. A 3 vonal szélességű siphkaszij, két kis, az illető vasútvállalat czégének kezdőbetűivel ellátott fejr gombbal van megerősítve. A rózsás-ka ezüstből himezve, szárnyas kereket képez.

Minden más bármely osztályu vasúti hivatalnok, ki szolgálattételében a közönséggel érintkezésbe jöhet, egy érem-alaku jelt tartozik magával hordani, mely jelt a szolgálattétel alkalmával szükséges esetében egy három vonal szélességű, narancssárga színű és sőtétékk szegélyu selymen szalagon (a bal mellen kiittetések és rendjelek tüzetvén meg) a jobb mellére tűz. Az érem 1½ hüvelyk átmérőjű és ezüstből van, közepén a magyar cím-mer, melynek alján szárnyas kerek; foglalatján a vasúti vállalat czége olvasható.

Minden osztályu szolgálak szolgálati öltözetének leírása.

Attila, nadrag, zubbony, siphka, felső öltöny.

Az attila, a zubbony (mely utóbbit csupán a személyvonatokat kísérő kalauzok viselik) és a siphka, búzavirág szín posztóból van. A hajtóka és rangjelző az attilán, ugy nemkülönbén a paroli zubbonyon narancssárga posztóból áll. Az attila és a zubbony gallérja elől egy hüvelykre részesatosan van kerekítve, az attila dereka a csipőnél kissé lejjebb ér s hasonló színű zsinorokkal és egy sor (7) fejr fémgombbal gomboltatik össze.

A nadrag világosszürke kelméből magyar szabás szerint készült. Ennek felső része eléggé kényelmes egész a térdig — hol megcsúskál. A vitézkötésre és a nadrag két külső oldalvarrására alkalmazott zsinor a posztóval egy színű.

A szolgálak siphkája — a hivatalnokok siphká-jának formájára készült, azon különbséggel mégis, hogy az ezüst paszomány helyett egy 1½ hüvelyknyi szélességű narancssárga színű posztószalag — az alsó szélén a siphka hátulsó részén egymásba font ezüst zsinor (vitézkötés) alkalmaztatik. A málfászőknél, átjárási és pályőrőknél, továbbá a podgyászolóknál és a többi alsóbb rendű szolgálknál a vitézkötés elmarad. A siphkaszij 5 vonalnyi szélességű. A tok sárga viasszos vászon.

déken a koporsókra lovakat, elefántokat, teheneket stb. rajzolnak, hogy a halott cifra hajlékba pihenjen. A chinaiak hangos kiáltásokkal hívják viszsza a halottak lelkeit s pálczákat tesznek a templomok falaihoz, hogy a bujdosó lélek, ha elfárad, azokhoz támaszkodhassék; a halott szájába pedig gabonát, rizst, gyöngyöket vagy egyéb, hogy a más világban ne szűkölködjék. Az oroszok sok helyt még ma is valóságos passzusal bocájták útnak a halottakat; az útlelvet következőleg hangzik: „Mi, ez s ez patriarcha, ezenel bizonyítjuk, hogy N. N., mint jó keresztényen élt, a görög vallás parancsait megtartotta, ámbár bűnököt követett el, de azokat megbánta s feloldozva urvacsorát vett; Is-tent és a szenteket imádta s a kitűzött időben bőjtölt; velünk gyónlato atyjával jó egyetértésben élt, úgy hogy nincs okunk tőle búnei bocánsátát megtagadni. Ennek következtében ezen biztosító iratunkat számára kiállítjuk, hogy Szent-Péter, mintán ezt elolvassa, az ég kapuját előtte kinyissa!” Az orosz felsőség alatt élő lappok pénzrel telt erszényt tesznek halottaik mellé, hogy Szent-Péternek megfizethessék a bemeleti díjt. A caribok mindent elvetnek, a mibez a haldokló ért s halottjaikat soha se az ajtón, hanem mindig az ablakon viszik ki; hasonló szokás divik, a császár többszöri tilalma daczára, China azon vidékein is, melyek a fővárostól távol esnek. A congonegerek az útát, melyen egy-egy meghalt gazdagabb embert temetni visznek, faágakkal s virágokkal hintik be s minthogy egészen egyenesnek kell lenni az útnak, bármily akadályra találnak, legyen az bár kőfal, vagy ház, lerombolják. A négereknél általában a babonás szokások legnagyobb tulságra vannak vive. Ha egy-egy fejedelmük hal meg, hetekig orditnak reggeltől estig. Hasonlóképp az ostiakok is, kik lehajtott fölül állják körül halottaikat, sokszor napokig. A cochinchinaiaknál az apák halálakor a fiak a holttest mellett botokra támaszkodva állanak, nehogy a nagy fájdalom miatt özszeroskadjanak; a legidősebb közöttük köze-közbe a földre fekszik s a hullát magára huzza s rángatja, mintegy arra akarván nógatni a meghaltat, hogy térjen vissza az élők közé.

(Vége következik.)

TÁRCA.

Haldoklók és halottak miveletlen népek között.

Ethnographiai adatok. *)

Bármely nép miveltégi állapotának s erkölcsi érzése fejlettségének egyik legbiztosabb hőmérője azon bánásmód, melyet az erőtelen aggasztánok, a haldoklók és halottak iránt tanusít. E bánásmód annál kiméletesebb és gyöngédebb mentől miveletlen s viszont annál kiméletlenebb és durvább, mentől miveletlenebb valamely nép. Tartsunk csak egy futó szemlést azon szokások felett, melyek e tekintetben a miveletlen népek között divatoznak s állításunk azonnal igazolva lesz.

Az eszkimók és hottentotok aggasztánaikat, ha magokkal jöttehetetlenekké lettek, pusztá helyekre, lakatlan szigetekre viszik s ott hagyják, sőt a Hudsonből mellett lakó eskimóknál magok az aggasztánok arra kéri gyermekeiket s jó embereiket, hogy könnyűljenek rajtok s öljk meg őket, a mit aztán különös szertartások között végre is hajtanak. Az aggok és betegek megölése Jáva szigeten is szokásban van s a 14 ik századig Németországon a vendek között is szokásban volt.

Még jellemzőbb azon bánásmód, melyet a miveletlen népek a haldoklók iránt tanusítanak. Az amerikai indiánok az ilyeneket erdőkbe viszik s két fához kötve, egész nap körül tánczolják őket; este négy napi eledelt tesznek mellőlük s bazatérnek. Ha a beteg történetesen meggyógyul, nagy örömmel fogadják, ha meghal, többé senki sem gondol rá s vadállatok martaléka lesz. Észak-Amerika több népeinél szokásban van, hogy mihelyt valaki haldoklik, kutyákat ölnek meg azon hitben, hogy azoknak lelkei a másvilágon mint előhírnökei jelennek meg az oda érkezendő emberi léleknek. Az eszkimók haldoklóikat legszebb ruhákba fel-

*) Források: Scherr, Geschichte der Religion Leipzig 1860. H. Berghaus: Grundlinien der Ethnographie. Stuttgart 1856. C. Meiner Geschichte der Trauer bei dem Tode von Anverwandten und Vorgesetzten, der Bestattung von Leichnamen stb.

A téli sipka (kucma) fekete báránnyal kék szál, melynek felhajtott karimája a szükséghez képest lehúzathatik.

A felső öltöny sülétiszürke posztó, — a nyári felöltöny hasonló színű zsinorokkal, egy sorú 7 fejtér fémgombbal, — a téli felöltöny pedig zsinorok nélkül két sorú álló hasonló gombbal gomboltatik. A nyári és téli felöltöny leghajtott gallérral van ellátva, mely a nyári felöltőnél hasonló posztóból, a téli felöltőnél pedig fekete báránnyal áll. Elöl mindkét oldalon betakart zsebek vannak. A felöltöny hátán a csipők magasságában egy zsinor van, mely arra szolgál, hogy a felöltőt jobban a testhez lehessen szorítani.

A zubbony (Garibaldi ing) podgyászolók, átjárás- és vonalörök, valamint a többi alsóbb rendű szolgálk részére, bőrbarna és kék csikos csinvalból készítenőd.

A megkülönböztető jelek $\frac{1}{3}$ -nyi szélességű ezüstből állanak, melyek az egyenruha rangjelzőin s a személyvonatokat kísérő kalauzok zubbonyán lapos zsinorképp, a sipka narancssárga sujtásán pedig paszományképp alkalmaztatnak. A felöltöny gallérán alkalmazott ezen megkülönböztető jeleken kívül, még — valamint a zubbonyon is, az illető vasúti vállalat cégének fejtér féműl készült kezdő betűi alkalmazandók. A kalauzok és podgyászolók tőlük a megkülönböztető jeleket egy narancssárga és búzavirágzin gyapothból font, 4 vonal vastagságú zsinoron viselendő.

Felelet a válaszra.

Udvarhelyszék, sept. elején 1868.

V.

Tatros úr még írásmagyarázó és fogalomtisztázó is akar velem szembe lenni. Lássuk micsoda sikerrel:

Szerinte (első rész 3-dik hasáb 5-dik bekezdés) nem helyes így szólani: „a balközépi democratia stb. áll”, hanem így kellett volna: „a balközépi democraták stb. állanak.” Nő lássa az ember! egy jogvégtett ember ne tudja a névmásításnak (metonymia) azt a nemét, a midőn az okozat az okozók helyett tétetik, pl. a lázadás felütötte a zászlaját, a lázadók felütöttek stb. helyett; a magyar aristocratának — általában véve — sok érdeme van, a magyar aristocratának stb. helyett; a balközépi democratia stb. áll, a balközépi democraták stb. állanak helyett. Ej Tatros úr! az effélével nem egy végzett jogásznak, hanem egy IV. gymn. vagy is szónoklati osztályt végzett ifjoneknak is tisztában kell lenni. „A democratia — ugymond Tatros úr mindjárt tovább — nem lehet sem értetlen, sem önző, sem éretlen.” Nem hisz mondjuk mi is T. urral, hanem lehetnek ám sokan önzők, értetlenek és éretlenek azok közül, a kik a democratia magasztos nevét hordják ajkaikon.

A 6-dik bekezdés még ugyancsak az írásmagyarázás és fogalomtisztázással bajlódva, így hangzik:

„Jobboldali democratia, balközépi democratia! A democratia egy, az nem változik a politikai pártok nézetei szerint, s annak elveit nem lehet önértelmeztetéstől megátalkantítani. Önék tana valószínűsége zűrzavar. Lám-lám, ön democratának nevezi magát, leckézni akar, és...”

Lássa lássa Tatros úr, ha ön válasza írásmagyarázás és fogalomtisztázással bajlódva, így hangzik: „Jobboldali democratia, balközépi democratia! A democratia egy, az nem változik a politikai pártok nézetei szerint, s annak elveit nem lehet önértelmeztetéstől megátalkantítani. Önék tana valószínűsége zűrzavar. Lám-lám, ön democratának nevezi magát, leckézni akar, és...” után tett pontozataiban ostobának. Haragudjam-e ezért öreá, vagy Socratessal tartásak, a ki, midőn egy általa illedelmes előzékenységgel köszöntött ember az ő köszöntését nem fogadta volna, az ezen gorombaságon felháborodott és zűgölödő tanítványait így csendesítette: „ha egy testi beteg embert látok, szánakozom rajta, ha egy lelki beteggel találkozom, miért haragudnám rá.” Én Socratessal tartok a helyett, hogy haragudnám T. urra, inkább gyógyítani törekednék az ő lelki betegségét — ha netalán lehetséges lenne.

A 7-dik bekezdés s egyszersmind a válasz első részének vége így hangzik:

„A feleletirő így végzi ezikke első részét: „ha ugyan 48 után is osztályokról akarunk beszélni.” Ugyan vallhatja-e magát az a 48-diki törvények apostolának, csak barátjának is, ki osztályokat állít fel, midőn magát megkülönböztetileg, mint a nép egyik osztályának fiát mutatja be, és azt óhajtja (?), hogy a szegény nép azokat, kik őt magukhoz emelték 48-ban (de hiszen, ha Tatros úr szerint „minden székely nemes volt”, ho-

gyan emelhetők és miért emelték volna? F. I.), eltaszítsa, gyűlölje és öldözzé?”

Kétségen kívül nem?”

Nő Tatros úr, ez már mégis több, mint a mennyire önt képesnek hittem. Hiszen az egész cikkem folyamából látható — a ki csak akarta, hogy én a volt kiváltságos osztályt csak mint „historicum quid”-et s a dolog megértésére mulhatalannul szükségem emlegettem fel, s akkor is a legnagyobb tisztelettel és elismeréssel szólottam az arra méltókról, mert előttem ember, „egyéni érdem” — áll mindenkefelett és semmi egyéb. Hogy csak szükség esetében emlegettem osztályokat, eléggé mutatja az ön által idézett eme kifejezésem is: „ha ugyan 48 után is osztályokról akarunk beszélni.”

De lám-lám T. úr, meglátja az én szememben az osztály felállítási szálkát s a magában ugyan ezt a gerendát nem veszi észre. A többek közül csak két példát hozok fel. A cikk első része 3-dik hasábjában 3-dik bekezdésének a végén ez áll: „Megjegyzésként kívánom megemlíteni, hogy az esküdtek közt a volt kiváltságos osztályból csak egy van, ki a múlt évben kimaradván a hivatalból, az önként pártjához csatlakozott.” „Az önként pártjához csatlakozott” kifejezés T. úr szerint — közbe legyen mondva — annyit tesz, hogy: ez is demagnokai csapatot fel hívja... Reszekesen a Tatros úr fegyverének hegyét! Egyébiránt a legbiztosabb forrásból tudom, hogy ez az úr nem is tartozott a T. urék pártjához, ennél fogva nem volt köpenyforgató. Ezt különben T. urék legjobban tudhatják, emlékezzenek csak vissza — legkivált a pártvezér — a nem rég multakra.

Lássuk a másik példát! (3-dik hasáb 1-8-8 bekezdés.)

„Az esküdttválasztások — melylyel földieskedett ön — sem kellett volna megengedni korteseiknek, hogy a (T. úr állítása, de nem bizonyítása szerint) nép birtokos osztálya ellen igazságnak. Hogy értük e kifejezést „birtokos osztály” T. úr? Nemde ön és én is a volt kiváltságos osztályt érttem és értem alatta megszokásból. De lássa T. úr, ez a kifejezés a székelyföldi jog és birtokviszonyokkal ismeretlen olvasót teljes fogalomzavarrá, félreértésre vezet. Vagy azt értve alatta, hogy mind az — ön állítása szerint — igazgató kortesek, mind az ezek által igazgató nép megannyi földbirtok nélküli Jánosok, vagy a legjobban esetben azt, hogy a kortesek — birtokuk tekintetében — számítás alá sem jöhetők proletariások, az — állítolag — igazgatóknak azonban egy talpalatnyiok sine. Mind birtokos uram — legalább az ön felfogásom szerint — nem csak az, a ki ugynevezett szabad székely örökséget birt, habár egy holdat is, hanem az is, a ki 48 után szerencsésen megváltotta magát. Csak így értelmezhetjük — legkivált 48 után, főleg mi jobboldali és balközépi democratáknak — a birtokos osztály fogalmát. Különben is az ön által ugynevezett „birtokos osztály” körén kívül eső székely atyafiak közül sokaknak tíz annyi birtokuk is van tényleg, mint az ön „birtokos osztály”-ából némelyeknek.

És még csak egy megjegyzést az ön válasza első részének a végére. Lelkemre mondom, hogy mióta látom, hogy ön az én feleletemből osztálygyűlölet, sőt plane öldöztetés színtűt tudott kiolvasni: nem csudálkozom annyira azon a fátális Talleyrandon, a kinek — lényegében — im e mondatot adja szájába a kronika: Adjatok nekem csak öt sort bármilyik ember írásából s kiáltom belőle, hogy méltó a bitófára. Bizonyomra mondom, hogy ennyi joggal bátran osztálygyűlölet színtűt vádolhat és sujtathat ön az egész anyja és ennek mindkét fiú székében minden embert a legelsőől elkezdve a legutolsóig. Ugyan nem gondolta meg Tatros úr, hogy ön ezzel magának s netalán pártjok hitelének ártott legtöbbet minden ép elméjű és jóakaratu olvasók előtt? (Folytatjuk.)

NAPI HIREK.

— Ö Felségeik — egy pesti lap szerint f. hó 22-kén Budapestre jönnek.

— A Királyhágón innen ujonon felállított királyi urbéri ideig. törvényszékekhez következő egyének nevezettek ki, s ugyan: I. A kolozsvári urb. törv. székhez: 1. Halmágyi Sándor, kolozsmegyei főjegyző; 2. Pintye József, kolozsmegyei tsvszéki ülnök, r. ülnököknek; 3. Veres Károly, tordamegyei alispán; 4. Ránta László, kolozsmegyei alügyész, pótlülnököknek, és 5. Márk Adolf, volt honvédkapitány, irodatisztnek. II. A marosvásárhelyi urb. törv. székhez: 1. Tamási Béla, küllömlömegei tsvszéki ülnök; 2. Orbanás Mihály, tordamegyei tsvszéki volt ülnök, rendes ülnököknek; 3. Léczfalvi Gyárfás József, küllömlömegei tiszteletbeli főjegyző; 4. harsánn Pap László, alsó-fejérmegyei tsvszéki volt ülnök, pótlülnököknek, és 5. Filep Antal, marosszéki főjegyző, irodatisztnek. III. Az udvarhelyi urb. törv. székhez: 1. Jánosi Mihály, csikszéki tsvszéki volt ülnök; 2. Török Albert, jogtudor s udvarhelyszéki tsvszéki ülnök, rendes ülnököknek; 3. Miklósi József, csikszéki volt alkirálybíró; 4. Illyés Ferenc, aranyosszéki tsvszéki volt ülnök, pótlülnököknek, és 5. Kövi Béla, volt honvédtüzér-kapitány, irodatisztnek. IV. A sepsisziggyörgyi urb. tsvszék-

hez: 1. Bruszt Ignác, fogarasvárosi polgármester; 2. Nesztor József, tordamegyei tsvszéki volt ülnök, rendes ülnököknek; 3. Szentiványi József, háromszéki birtokos; 4. Szacsavay Sándor, h. ügyvéd Sepsisziggyörgyön, pótlülnököknek, és 5. Kiss János, hunyadmegyei aljegyző, irodatisztnek. V. A fogarasi urb. tsvszékhez: 1. Bisztrai Károly, dobokamegyei tsvszéki volt ülnök; 2. Sullutin József, küllömlömegei volt főbíró, rendes ülnököknek; 3. Maier Gergely, fogarasvárosi tanácsos, pótlülnököknek; 4. Ivánovits János, fogarasvidéki tsvszéki volt ülnök, irodatisztnek. VI. A dévai urb. tsvszékhez: 1. Szilvási László, hunyadmegyei volt főbíró; 2. Sullutin Dénes, tordamegyei tsvszéki volt ülnök, rendes ülnököknek; 3. Vilhelm György, hunyadmegyei tsvszéki volt ülnök, pótlülnököknek, és 5. Márkus Károly, hunyadmegyei tsvszéki jegyző, irodatisztnek. VII. A n.enyedi urb. tsvszékhez: 1. Török Dániel, gyulafejevárvárosi polgármester; 2. Mátéfi Károly, kolozsmegyei tsvszéki volt ülnök, rendes ülnököknek; 3. László József, alsó-fejérmegyei tsvszéki ülnök; 4. Horvát Simon aranyosszéki tsvszéki ülnök, pótlülnököknek, és 5. báró Apor Zoltán, kormányzéki fogalmazógyakornok irodatisztnek. VIII. A dézsi urbéri urb. tsvszékhez: 1. Mihály Ferenc, dobokamegyei tsvszéki volt ülnök; 2. Urányi Imre, volt urb. székeli segéd, jelenleg máramarosmegyei főszámverő, rendes ülnököknek; 3. Mezei Jakab, b. szolnokmegyei urb. székeli ülnök; 4. Szabó Ferenc, kolozsmegyei urb. székeli volt ülnök, pótlülnököknek, és 5. Quardásoni József, kir. kormányzéki fogalmazó, irodatisztnek.

I. Főtisztelt Nagy Péter, ev. ref. püspök urat szilágyszolnoki egyházmegyeje látogatása alkalmával f. hó 12-kén a zilahiak nagy ünnepélyességgel fogadták. A Meszes tetején Pelei Lajos, alispán üdvözölte, a város végén felállított díszkapitán Varga Endre, polgármester: innen a nép szíves éljenei közt vonult szállására a közkezd-vességl főpásztor, hol viszont különböző testületek s egyének tiszteletései váltották fel egymást. Este zene harsogott tiszteletére s a város kivilágított.

— Sz. Régenbőli írák nekünk, hogy a tordamegyei „jobboldali kör” alakuló gyűlésében mult vasárnap számosan vettek részt, s csak a megjelentek többen, mint ötvenen, irtak alá. Ezt megelőző napon pedig a baloldali tartott gyűlést, hova mindössze heten jöttek egybe.

— A balázsfallvi pronunciamiento ügyében írák M. Várhelyről, hogy az elővizsgálatok már bevégezettek. Mintegy 33 egyén idéztetett meg és hallgattatott ki. (Ezek közül egy pár öregeség, vagy betegség miatt saját lakhelyén.) E 33 egyén közül nyolcz ellen be van vezetve a személys kereset, s e nyolcz közül kettőre nézve már jogérvényre is emelkedett.

— Király ö Felségének gallicziai útjához külföldre hieki kapcsolatlank már is. Így tárgyák, hogy a lemergi közegtanács kérvényt nyújt át ö Felségének: legyen szabad minden lengyel menekültnek Galicziában tartózkodni mindaddig, míg az állam törvényeibe ütközött lépést nem követnek el.

— A napokban egy apró tolvaj-bandát virgáztatt meg rendőrségünk. Lehetek vagy 15-ön, kik zvikkerok és czukerli lopásra egyesültek. — Haladunk.

— A polgári olvasó-egylet s az iparos olvasó kör — mint értesülünk — egyesülni fog. A fusiora a lépések már meg is tétettek.

— Nagy-Szebenben egy vasuti-comite alakult, melynek célja Nagy-Szeben az erdélyi vasut hálózatra vonni. Elnöke B. Reichenstein.

— Egressy Ákos a miekolzi színház igazgatója lett és jó társulatot állított össze, melylyel az előadásokat oct. 16-án megkezdí.

— Zágrábi távirat szerint a horvát országgyűlés e hó 12-én megnyitott s az elnök jelentése után felolvastatott a regnicularis deputatio munkálata a kiegyezés ügyében, és meglegegedéssel fogadtatott. A baloldali padok jóformán üresek valának.

— A magyar kormány — Pest város büntényítő törvényszékének felterjesztésére — azon indítványt tette a szerb kormány előtt, hogy azon tekintetből, miszerint a két helyen, t. i. a Belgrádban és Pesten folytatott vizsgálatok a szerb foglyok ügyében teljes eredményre vezessenek, — igen kiánatos volna Karagyorgyevics herceget és a Magyarországon letartóztatott szerbeket, a belgrádiak szembesíteni. A szerb kormány egész készséggel fogadta el az ajánlatot, a szembesítés helyétül Zimonty tüzérn ki, mely éppen a határon fekszik a Duna partján, szemben Belgráddal. A magyar kormány rá állt az ajánlatra.

— Nagyszerű vasgyár épül Diósgyőr mellett. A próbára kinyújtott vas legjobb minőségűnek mutatkozott, s biztos remény van, hogy a gyár igazgató saját találmányu gépe segítségével a vasipar Borsodmegyében nagy lendületet nyer.

— Karagyorgyevics Sándor herceg vagyona — mint már említettük, — a szerb kormánynak okozott károk és törvényszéki költségek fedezésére tekintetből zár alá vétetett. A pest városi büntényítő törvényszéki vizsgáló bíró, a szerb kormány képviselője Visnya József pesti ügyvéd s több hivatalos személy jelenlétében lefoglaltattak a herceg ruhái, fegyverei s más ingóságai 25,000

frt értékben, butorai a hercegné tulajdonának bizonyultak be. A lefoglalt tárgyak között van a herceg díszöltönye, több kard, fegyver, pisztoly és revolver, melyek drágakövekkel vannak kirakva, s ama ékszerek, melyek az exfejedelem diszrubázatához tartoztak; végre egy biblia massív aranyfedéllel s gazdagon kirakva smaragdokkal és más drágakövekkel. Az aradmegyei bokszei birtok, valamint a nádorutezai előbb Karagyorgyevics — most Vigyázó-féle házat terhelő 80,000 frtnyi activ követelés a hercegné nevére van bejegyezve.

— Borzasztó gyilkosság és öngyilkosság. Muránszky Péter belügyminiszeri napdjnok a napokban Apostagon meglötte magát és három gyermekét, hova kirándult egy rokonához. mindjárt első nap puskát kért s kivitte gyermekeit az u. n. kiserdőre Dunavécse felé „játszani.” Halották, hogy néhányszor lött, s gyanítják, hogy gyermekeit szoktatta a fegyverhez, hogy szét ne szaladjanak, mikor egyiket meglöli. A borzasztó ember csakugyan végrehajtotta másnap szándékát; s 3 gyermekével együtt másnap puskával kivégezte magát.

— A magyar kir. honvédelmi miniszterium kebelében folynak a tanácskozások a felett, hogy minő legyen a honvédek felszerelése. A „Patrie”-nak e tárgyban a következőket írják: „A magyar hadsereg önállóan szerveztetik s 120,000 emberből fog állani. Az új egyenruha már meg van alapítva s a magyar kormány ügynekei megérkeztek Párisba, hogy a francia liferánsokkal értekezzenek az egyenruhák minél gyorsabb kiállítására végett. (E hírből kevés igaz van.)

— Egy nő a napokban gyermekét a Dunába dobta. Nemsokára elfogták és be is vallotta bűnét. — Koos Ferencz bukaresti magyar pap eddig elszórtan megjelent történeti munkáit saját alá rendezi.

— Az Aszódon talált holttest kiléte még nincs constálva. Néhányan Beniczkynek tartják; mások, főként közel ismerői tagadják, mert Beniczkyt még, mint ifjú operálták, a jobboldalából két bordát kivettek — a most feltalált tetemen pedig nincs ilyen hiány, legalább a hivatalos jelentés nem említi.

— A tolvajok kezdenek élczes gondolatokra jönni. E napokban kirabolták Aradon a megyeházán éppen az osztó-igazság, a törvényszék termét; a kapu alatt pedig méltóságos léptekkel sétált fel és alá a fegyveres őr.

— Peruban és Equadorban közelebb-ről nagy földrengés volt, mely több várost összerombolt. Körülbelül 20,000 ember veszett el, a kár több száz millióra rug.

— Bi harmegye legidősb embere bizonyára egy Cverle Mon nevű román földműves Damos községben, ki jelenleg 115 éves, de ezen nagy életkorának dacára alig néz ki 60 évesnél idősebbnek. Érzékeinek teljes használatában van, s mint egy ifjú könnyű testmozgással bír, az alig járható hegy-csúcsokat bámulatos könnyűséggel mászsa meg. Egyetlen neje hasonlóképpen igen öreg kort ért s csak pár évvel ezelőtt halt el. Tíz gyermekkel bír, de ezek közül csak egy maradt meg s jelenleg 70 éves. Az atya maig is oly erős testalkotásu, hogy még valószínűleg több évig fog élni.

KÜLFÖLD.

Berlinből írák a „Corresp. du Nord-Est”-nek folyó hó 9-ről: „Lord Stanley Luzernből irt Loftus lordnak, hogy jelentse ki utóbbi az itteni kormány előtt az angol kormány szerencsekívánatát a foganatba vett lefegyverkezés felett.” Az angol követnek, mielőtt Drezdába utazott volna, hosszú találkozásra volt Thiele úrral, ki előtt kijelenté, hogy Angolország csak tiszteletét fejezheti ki a porosz kormány által foganatba vett jelentékeny kezdeményezés felett, s hogy Angolország teljes erejéből fogja Poroszországot ezen békés jellemű politikáját támogatni.

A „Memorial diplomatique”-ban olvassuk: „Berlinből vett leveleink arról értesítenek, hogy a porosz kormány külföldi főügynekeinek utasításokat küldött, melyek szerint a foganatba vett ujonczozás békés jelleműnek tekintendő. Azt is mondják, hogy Londonban, Bécsben és Párisban a berlini kabinet képviselői ezen utasításokhoz mért hivatalos felvilágosításokat adtak.”

A „Constitutionnel” egy berlini levelet küld, melyből kitűnik, hogy a porosz kormány legújabb katonai rendszabályainak célja volt, a seregnél eszközözendő pillanatnyi leszállítás által nélkülözhetlenné lett megtakarítást létesíteni.

Berlinből jelentik 15-ről, hogy a régi királyi palota renoválásának siettetése rendeltetett el, melyben e század elején I. Napoleon lakott. Ezzel Napoleon császár legközelebbi látogatását hozzák kapcsolatba.

A „Times” legújabb berlini leveléből a következő érdekes adatokat emeljük ki: „Az orosz császár sógorával, a darmstadti herceggel, Ingenheimban mulat, hol rendkívüli elővigyázati intézkedések tétettek, hogy ö valamely lengyel golyó esethetősége ellen megoltalmazassék. Hasonló rendszabályok készítették elő Varsóban is, hova őt legközelebbre várják. Már előre is meghagyatott a lengyel főváros lakosainak, hogy a császár látogatása alatt sohase járjanak az utcán párvál. A férfiak kerek kalapjai, s a nők fekete ruhái tilva vannak; a szakálakat szigorú szabályok szerint kell leborotválni, s bizonyos utcákon, bizonyos órákban semmiféle fogatoknak nem szabad járniok.

Ezenkívül a rendőrség meghagyásokat adott ki, a házának éjjeli s nappali feldiszipítése iránt. A homlokzatokat újra ki kell festeni; koszorúkat kell fölaggatni, s minden ablakban lámpáknak kell égni önkéntes kivilágítás gyanánt. Ekközben a szomszéd Lithánia tartomány egészen süketnéma menhelylyé alakítottát; senkinek sem levén megengedve közhelyeken lengyelül beszélni, noha a városi lakosok, többnyire lengyelek levén, anyai nyelvükön kívül semmi más nyelvet nem tudnak.

A francia sajtó legújabb magatartása Poroszország irányában, a „Schles. Ztg.“-nak következő megjegyzésekre ad alkalmat: „Magától értetű, hogy a francia sajtó nem térhet át tüstént egészen békés magatartásra azon mesterséges igazgatásból, melybe önmagát s az országot helyezte. Ily értelemben kell fölfigyelnünk nemcsak francia lapnak legújabb cikkeit. Így p. o. a „Constitu-

tionnel“ világosan kijelenté, hogy Franciaország békében akar maradni, míg Németországban a status-quo megőriztetik; de a német egységi eszme létesítése Franciaország ellenállását idézné elő. Ha érzékenyek akarnának lenni, ezen fenyegetésben sértést láthatnánk; azonban azt azon ismeretes körülménynek tulajdoníthatjuk, hogy az udvariasság hajdani modora eltűnt a francia társadalomból és sajtóból. Másfelől az a méltóság alulnak tartana oly fenyegetést, melyre semmi ok sem adott. A porosz kormány tüneményesen kijelenté, hogy a déli államokat nem kényszerítendi a már most is főállónál szorosabb csatlakozásra, s egyetlen oly tettet sem lehet rábizonyítani, mely ezen programmal összefüggésben állana. A délnémet kormányoknak az észak-német szövetségbe belépés iránti óhaját ugyan Poroszország nem utasíthatná vissza; azonban mi magunk éppen oly jól

tudjuk, mint a francziák, hogy a délnémet néphangulata, s a délnémet kormányok szándékai mily messze állanak még ily eshetőségtől.

A „Köln. Ztg.“ constatirozza, hogy a lapokbau egy idő óta ismét mindennemű kalandoszerű híreket lehet találni Lengyelországra vonatkozólag. Ezen híreket a rajnai lap a lengyel agitáció párt tegujobban elhatározott eljárásának eredményeül tünteti föl, melynek három irányban kellene magát érvényesítenie: egyrészt hírek terjesztése által, Orosz-Lengyelország egyes részeinek Poroszország általi bekebelezése iránt, s másrészt a keleti tengeri tartományokbeli német mozgalom, s az órosz párt hangulatának támogatása által.

Varsóból írják az „Augsb. Allg. Ztg.“-nak folyó hó 2-ról, hogy a kormány újonnan szervezi a rendőrséget. A felsőbb rangú rendőrhivatalnokok száma kevesbítettai fog, az alsóbb ranguké pedig szaporítottai. Két rendőri kerület egészen feloszt-

tatik; a rendőrséghez beosztott katonák ismét viszárszrendeltek régi ezredeikbe, s a politikai kormány-bizottmány teljesen megszűnttetetik, a vizsgálati osztály ellenben megnagyobbítottai.

Limburg, sept. 14. A nassaui országos gyűlekezetre tegnap több ezer katolikus vidéki nép jelent meg lelkeszeivel együtt; ezek kereszttűltették, hogy a majoritás a vallástelekezeti iskolák mellett nyilatkozott, mire a szabadelyi bizottság visszalépett. A gyűlekezet ennek folytán bezárattat és a social-democratáknak egy mellék-gyűlekezete feloszlattatott.

Gabonaár Kolozsvárt sept. 17-én 1868.
(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztabúza 3 ft 66 kr. Elegybúza 2 ft 50 kr. Rozs 1 ft 80 kr. Árpa 1 ft 40 kr. Zab 1 ft 10 kr. Törökűza 1 ft 80 kr. Pityóka — ft 60 kr. Marhabús fontja belváros 19, külvárosban 18 kr.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

623. Sz. 1868.

(307)

(3—3)

(304)

(3—3)

(317)

(1—3)

Hirdetmény

búza és tengeri szállításra.

A nagybányai m. kir. bányamunkások számára szükségelt 30,322 mérő 82 font súlyú búza és 14,734 mérő tökéletes száraz tengerire — melyekből:

15600 mérő búza	Nagybányára
8510 „ „	Kapnikbányára
1344 „ „	Oláhláposra
680 „ „	Sztrimbulyba
4188 „ „	Oláhláposbányára

továbbá:

9800 mérő tengeri	Nagybányára
1184 „ „	Kapnikbányára
550 „ „	Oláhláposra
1200 „ „	Sztrimbulyba
2000 „ „	Oláhláposbányára részleteként

leendő szállítandó, f. év. September 25-én a nagybányai m. k. gazdasági hivatal irodájában lepecsételt írásbeli ajánlatok útján árcsökkentés fog tartatni.

Vállalkozni kívánók erről oly módon értesítettek, miszerint 10% bányapénzel ellátott, s lepecsételt ajánlatokat f. év. **September 25-dike** déli 12 óráig a nagybányai m. k. kerületi gazdasági hivatal irodájában adják be; későbbi ajánlatok, valamint olyanok is — melyeknek külső borítékán a fenn jelölt bányapénz betétele megemlítve nincsen — semmi ürügy alatt el nem fogadtatnak.

A szállítási feltételek N. bányán, úgy Sztrimbulyba és Kapnikbányán az illető gazdasági irodákban akármely órákban megtekinthetők. Kelt N.-bányán September 6-án 1868. a m. k. kerületi gazdasági hivatal által.

NEM HIVATALOS

(318)

(1—1)

Finom raj-lépesmész

kapható

Fröhlich Vilmosnál
Főpiacz 164 szám alatt.

Eladó ház.

Kolozsvárt a hidutzában 286 szám alatt lévő szöglet-ház eladó. Értekezni lehet helyitt, és a bel-monostorutzában 178 számú Gebhart-háznál felső emeletben a tulajdonosnál.

(316)

(1—12)

Stock im Eisen

Bécsben,

ELSŐ S LEGNAGYOBB

hölgy-divat raktár

2000 hölgy-öltöny . 3 ftől fölfelé
3000 őszi paletot . 5 „ „
2000 téli paletot . 8 „ „
1500 „ köpeny . 10. 15. 20 ftől
3000 újjas minden színben,
3 1/2 ftől fölfelé

Angol bársony-paletot-ok 15—20 ft.
„ selyem-bársony „ 50—180 „

RUHAKELMÉKBEN

a legújabb.

1 Mohair-ruha 3 1/2 4 1/2 ftől fölfelé
1 fin. lüster- „ 5 6 „ „
1 angol divatkelme ruha 7—12 ftől
fölfelé

10,000 shawl és kendő 3—25
és 100 ft.

Mustrák ingyen és bérmentesen.
Megrendelések pénzbeutadás vagy
utánvét mellett.

GRAF PIUS.

Bécs, Stock im Eisen.

FELHÍVÁS

a Brassai közönséges Nyugdíj-intézetbe lépésre.

Mindazok, a kik saját maguk, vagy hozzátartozóik számukra élethossziglan tartó évjáradékot (nyugdíj) akarnak szerzeni, s ez által főként az öregkora szükség és foglalkozás ellen biztosítani akarják, ezennel meghívattak

a Brassai közönséges Nyugdíj-intézetbe lépésre.

Ezen intézet, mely az 1844-dik évben üres pénztárral kezdte el munkásságát, mintán eddigelő már

121,609 frt 43 krt

osztott ki nyugdíj gyanánt jelenleg

629,227 frt 61 krt

tevő, s minden intézeti tagok tulajdonánál szolgáló alappal bir; ez egy tisztán jótékonyági intézet.

Valamint a fennebbi alap minden tagok közös tulajdona, épen úgy minden bevétel, — a kezelési csekély költségek levonásával — csonkítatlanul az intézeti tagoknak megy. A Brassai közönséges Nyugdíj-intézet tehát kizárólag azon emberi nemes célra törekszik, hogy eszközül szolgáljon arra, miszerint tagjai magukat a szükség és inség ellen egyesített erővel kölcsönösen megvédezhessék, a míg a legtöbb más nyugdíj-intézeteknél, midőn azok részvényeken alapulnak, a legelső és fő cél az, hogy a részvényeseknek nagy osztalékok jussanak, miáltal a nyugdíjakra fordítható alap természetesen jelentékenyen megapad.

Azért alig lehet más hasonló intézet, mely oly csekély illetékekkel szembe oly jelentékeny évjáradékokat, vagy nyugdíjakat oszszon, mint a Brassai közönséges Nyugdíj-intézet.

Ez okon szaporodik is a tagok száma, évekint növekedő arányban, s éppen így emelkedik minden évvel az alap magassága is (Az 1867-dik évben ez 45,061 frt 34 krral növekedett.)

Az intézetnek vagyonával és jövedelmével gazdálkodása teljesen nyilvános, s nem csak hogy mindenki szabadon megtekintheti, hanem minden nyugdíjas, a ki saját személyére egy teljes nyugdíjra van beállva, fel is van szabályszerűleg jogosítva, hogy ezen kezelésre az évenként legalább egyszer tartandó közgyűlésben befolyást gyakoroljon, s minden határozatokban együtt szavazzon.

Egyébiránt az intézet tökélet csak arra biztosíték. mellett és gondnal kölcsönzi ki, hogy még eddigelő nem szenvedett csak a legkisebb kárt is.

A mérvre nézve, a melyben valaki beállhat, a legtagasabb tér van engedve. A legkisebb évvilleték 1 frt 26 kr. osztr. ért; ezen összegtől bár meddig fel lehet a részvényességgel terjeszkedni.

A nyugdíj nagyságának mértéke csupán a befizetett illeték magassága és az életkortól függ, s egyes évtársulatok és osztályok nem részesülnek, mint ez különben gyakran szokott történni, mások rovására, előnyükben.

Az intézetbe lépés akármely életkorban lehetséges. A beállítás ideje minden évnek 10 első havára szorítkozik, és így január 1-étől október utolsójáig kell hogy történjen. A ki ezen időt elmulasztja, egy egész évet, és így egész évi nyugdíjt veszteszt.

Siessenek azért minden szülő, kiknek szeretett gyermekeik jövőjük szívükön fekszik; minden férjek, kik élettársuk egykori sorsuk iránt nem közönyösök; s végre mindenek, kik saját javukat akarják, a Brassai közönséges Nyugdíj-intézetbe állani, oly összeggel, mint vagyoni helyzetük engedi.

Az elmulasztás keserű bánatot terem egykor, főként midőn látni fogják azon szerencséseket, kik gazdagon aratják azt, a mit az előre gondoskodó szeretet vetett számukra.

S egyuttal azon tisztelt tagok is a közel és távolból, a kik jelen évi illetékekkel még hátralékban vannak, felkértemek, hogy ezeknek befizetésével annyiaval inkább siessenek, mivel hogyha a befizetést legfennebb az 1868-dik év október 31-éig elmulasztják, nyugdíjvonásba lépésük egy évvel fog hátrább maradni.

Belépési nyilatkozatokat és fizetéseket elfogadnak, mindennemű felvilágosításokat szóval, vagy levélben közölnek a Nyugdíj-intézet igazgatósága Brassóban (Lópiacz 38 szám) és a következő ügynökségek:

Alvinczen: Istvánffy János ur.
Apátháza: (Duna-Bácska) Baril József ur.
Aradon, főügynök: Lachman Károly Ede ur.
Bécsben, főügynök: Prodel Frigyes ur.
Beszterczén: Lánai Ede ur.
Bikfalván: Bőjte József ur.
Bilinben, (Csehország): Lázarsfeld Simon ur.
Borgó-Prundon: Tischler Antal ur.
Botfalván: Horváth Péter ur.
Brüxben, (Csehország): Hippmann W. Gyula ur.
Budapestben, főügynök: Steinaecker Sámuel ur.
Bukarestben: Frank András Ede ur.
Csernátalun: Binder Lajos ur.
Csernovicon, (Bukovina): Soczewan János ur.
Debreczenben: Szepessy Antal ur.
Dőzs-Aknán: Csengeri József ur.
Dőzsben: Márkovics István ur.
Duppau, (Csehország): Tichy A. C. ur.
Eszébetvárosban: Schmidt András ur.
Eszéken, (Tótorász): Kramer József ur.
Fehértemplonon, (Bánát): Feigel F. A. ur.
Feketealmon: Ziegler Mihály ur.
Fiumében: Depoli J. ur.
Fogarásban: Leutshaff Károly ur.
Fokánon, (Moldva): Römer Frigyes ur.
Földváron: Alstáder János ur.
Gyergyó-Szent-Miklóson: Kriszoffi Antal ur.
Halmágyon: Koszta József ur.
Hatzfelden: Felbíz János ur.
Hermányon: Boltreáz Mihály ur.
Holtővényen: Foith János ur.
Ilyfalván: Sára László ur.
Jassyban: Stenner Gottlieb Agoston ur.
K.-Fehérvárt: Megay C. M. ur.
Kassán, főügynök: Koller István ur.
Kézdi-Vásárhelyen: Csizsár Mihály ur.
Kézsmárkon, (Magyarország): Szepkő C. N. ur.
Kécskeméten: Reiner Adolf ur.
Kolozsváron: Schell Mihály ur.
Kőhalmon: Nagelschmidt Agoston ur.
Kirchbergen: Wonnek János ur.
Königgrätzben, (Csehország): Riedl A. R. ur.
Krakkóban: Kollmer Károly ur.
Krizbán: Főris Márton ur.
Laibachon: Zunder Gergely ur.
Lembergben: Horn A. ur.
Mármaros-Szigeten: Jekeli József ur.
Maros-Ujvárt: Grün Izrael ur.
Maros-Vásárhely: Witich József ur.
Medgyesen: Wachsmann Károly ur.
Mező-Berényen: Kirner Ede ur.
Migliczen, (Morva orsz.): Docoupil Károly ur.
Nagy-Enyeden: Vajna Antal ur.

Nagy-Bányán, (Magyarhon): Schuster J. ur.
Nyiregházán, (Magyarhon): Meisels W. ur.
Páncsován: Rauschmann ur. és fia.
Parajdon: Benedek Antal ur.
Pécsen, (Magyarhon): Reháks Guszt. ur.
Plojesten: Schuller Károly ur.
Pozsonyban: Schauer József ur.
Prágában, főügynök Cseh, Morva és Sziláz országra: Krüner Guszt. ur.
Prázmáron: Grosz Lőrincz ur.
Radautzon, (Bukovina): Luntie Frigyes ur.
Reinecken (Schweice): Lutzie Gottier Jakob Lőrincz ur.
Rozsnyón: Ziegler József ur.
Sárkányban: Kraft Károly ur.
Szamosújváron: Placintár Dávid ur.
Szabadon, (Mezőség): Molnár József ur.
Szász-Kereszturon, Erked-, Sz.-Buda-, Sz.-Dálya-, Sz.-Kéz-, Mikloszeike-, Mese-ér Kádossal együtt: Schuster Mihály Adolf ur.
Szász-Magyaroson: Gatter György ur.
Szász-Sebesen: Binder Frigyes ur.
Szász-Régenben: Alczner József ur.
Szász-Ugrán: Schmidt Frigyes ur.
Szászvárosban: Leonhár Frigyes József ur.
Segerváron: Misselbacher Károly Fr. ur.
Selmezen, (Magyarországon): Wozniakowsky Ferdinánd ur.
Sepsi-Fel-Dobolyon: Bartha András ur.
Sepsi-Szt-Györgyön: Roll Károly ur.
Szebenben: Kisch G. Vilmos ur.
Szegeden: Solmossy József ur. és társa.
Székely-Udvárhely: Bonyhai N. János ur.
Szent-Agothán, Szászhalom-, Jakabfalva-, Magarét-, Morgonda-, Rozsoda-, Ujváros-, Lesses-, Wad-és Sz.-Vessződel együtt: Maurer György ur.
Szentesen, (Magyarhon): Weimann Salamon ur.
Szerethen (Bukovina): Quirafeld Ede ur.
Siebergen, Gerad-, Lebnak-, Szász-Tyukos-, Mobor-és Szász-Fehérgyázzal együtt: Schäser Pál ur.
Szilágy-Somlyón: Ifj. László János ur.
Sopronban, főügynök: Zigm E. G. ur.
Farnowon: Goldmann Simon ur.
Tordán: Scholtész János Albert ur.
Toroczkón: Koronka Antal ur.
Thurn-Severinen: Böhmcsz János Károly ur.
Ujgyázházon: Csammerer József ur.
Ujfalun: Köpe János ur.
Vácson: Reiser Fülöp ur.
Veresmarton: Cloos János ur.
Verespatakon: Sztankay Ferencz ur.
Vidombákon: Türk György ur.
Zalathán: dr. Gerbert Károly ur.
Zaleszczykon: Schildenfeldi Schiller-Leo ur.
Zentán, (Magyarhon): Wolfinger Adolf ur.

Hirdetés.

Alólirt bécsi bankárháznak

van szerencsése ezennel tudomásra juttatni, hogy a f. é. september 1-jétől kezdve

erdélyi urbéri kárpótlási kötvények

illetőleg kárpótlási igények

vásárlását

a jelenlegi kolozsvári (Nemzeti szálloda) irodája által eszközöl.

A t. cz. vételjogosultak ezennel fölkértemek, ebbeli ajánlataikat

Herzél Leó urnak Kolozsvártt

(Nemzeti szálloda) írásban vagy szóval átnyujtani, s vele esetleges vásárlás iránt összeköttetésbe lépni.

HERZÉL és CARUTA.

Kolozsvártt, Nemzeti szálloda, 1868 september 1-jén.